

konstruálni, „hogy a gazdálkodó a gazdaságában szükséges munkálatok elvégzését másra bízta”, vagy „a gazdaság részére teljesítendő munka végzésére szerződő vállalkozó” általános megjelölésével még a gazdaság részére végzendő technikai, fuvarozási stb. munkálatok belemagyarázásának a lehetőségét sem zárta ki, vagy amely a gazdát a közösen vállalkozó munkások bandagazdájának az „eljárásáért” kívánta felelőssé tenni stb. stb. Igaz, hogy a bizottsági munka (lásd jelentés 3—5. oldal) e hibákon sokat érdemlegesen javított, de tulajdonképpen a kifogástalan jogi és szerkezeti előkészítés a minisztériumok illetékes osztályainak volna a feladata. Ehhez kapcsolódva említtem meg azt is, hogy nem tartom a jogbiztonság és a jogalkotás racionalitásának irányában állónak e tj.-nak a fölőslégessé váló jogszabályokat hatályon kívül helyezésére vonatkozó rendelkezéseit sem. Még a kapcsolatos exemplikativ felsorolás mellett is számtalan olyan vita alapját fogják ezek képezni, amelyben csak a bíróság mondhatja ki a végső szót és amelynek a költségeiért nem a közönséget és nem is az ügyvédeket, hanem a törvény életbeléptetési §-át kell majd a vádlottak padjára ültetni.

Dr. Vályi Lajos.

Törvényileg támogatott álláshalmazás. Mint élő anakronizmus él végrehajtási jogunkban a negyedszázados Végrehajtási Novella 15. §-a. Eszerint, ha a végrehajtást szenvedőnek több járandóságára (subintelligitur: többektől járó fizetésére, illetve fizetésszerű járandóságaira) vezetnek végrehajtást, a törvényben meghatározott mentesség végrehajtást szenvedőt *mindegyik járandósága után külön* illeti meg.

Ez a törvényi szabály megalkotásakor sem volt nagyon meggyőző, ma azonban, indokolásával együtt, éppen viszájára fordult.

A limeszen aluli fizetés végrehajtási mentességét a létminimum szempontjai diktálták. De amennyire el kell ismerni a létminimum mentesenhagyásának szociális igazságát, annyira vigyázni kell a törvénynek, hogy a mentesség a legindokoltabb keretek között mozogjon csak és az elengedhetetlenül szükséges mértéket túl ne lépje. Már ezen alapmegállapítások szempontjából nézve is helytelen volt egy olyan rendelkezés, amely szerint ha valakinek két helyről jár pl. évi 1.500 és 1.500 összesen tehát évi 3.000 P. fizetés, ezekből végrehajtás útján ne lehessen semmitsem elvenni, holott ha az illető fizetését egy helyről huzza, a 3.000 P-ből 1.000 P. foglalás alá esik, sőt még az a munkavállaló is, aki egy helyről kevesebbet, pld. csak évi 2.500 P. fizetést kap, évi 500 P-t kénytelen átengedni hitelezőinek, míg a két helyről élvezett 3.000 P után semmit sem.

A törvényhozás maga is érezte, hogy a létminimum védel-

mén túlmenő ezen szabálynak, mint kivételnek, sok belső igazsága nincs, és rendelkezésének indokát abban adta meg, hogy ellenkező szabály (az újabb, vagy egyik fizetés védtelenül hagyása) oda vezetne, hogy a végrehajtást szenvedő abbanhagyná egyik foglalkozását, mert az egyik fizetését nem ő, hanem hitelezője kapná, ezzel „elesnék tehát a munkára való ösztönzés, ami nemcsak a végrehajtást szenvedőre méltánytalan, hanem közérdekből is káros”.

Hol vagyunk azonban ma már ezen amúgy is gyenge lábon álló indokolásnak helytállóságától? Mondhatni: az ellenkező póluson! Ma, amikor a kormány éles küzdelmet folytat — és helyesen —, az álláshalmazs ellen, és azt amennyire lehet, visszaszorítani igyekszik, ez a szempont egyenesen arra hív fel, hogy a Novella 15. §-ával *ellenkező* szabály találjon törvényhozási elismerést. Ma a közgazdaságra nem káros, sőt egyenesen posztulált állapot az, hogy a lehetőségig senkise tartson két foglalkozást megszállva, hanem csak egyet, úgy, hogy a másikban egy másik találhassa meg existenciáját. Egy ilyen közgazdasági célkitűzés nem tűrheti meg a Novella 15. §-ának ellentétes meggondolásból fakadó szabályát. A végrehajtási Novella 15. §-ának rendelkezése eltörölendő tehát, és a megoldás vagy az lehet, hogy *a)* az újabb állásbeli fizetés ne legyen végrehajtás alól mentes, vagy *b)* hogy maga az adós dönthessen afelett, melyik fizetése után kíván mentességet, *c)* vagy, — és nézetem szerint ez a legigazságosabb megoldás a szembenálló érdekek kiegyenlítőjeként —, legyen a két vagy több illetmény összehesámítandó. Ha tehát a végrehajtást szenvedőnek az egyik munkaadótól 1000, a másiktól 2.000 P. fizetés jár, úgy kell venni, mintha 3000 P. évi fizetése lenne, és 1000 P. esnék végrehajtás alá. Ha pedig pld. le nem tiltható 2.000 P. köztisztviselői nyugdíj az egyik járandóság, (ami gyakori eset ma), és 1000 P. szabad foglalkozásból eredő fizetés a másik: szintén összehesadás fogjon helyt, és a mentes 1000 P. legyen teljes egészében letiltható. A technikai keresztülvitel módozataival részletesen itt nem szükséges foglalkozni, de kétségtelen, hogy a letiltó rendelvényekben megfelelő értesítést kell a munkaadóknak küldeni arra vonatkozóan, hogy végrehajtást szenvedőnek mily más illetménye került még foglalás alá.

A Novella 15. §-ának rendelkezése tehát mihamarabb megváltoztatandó. Ha azután a megállapítandó új szabály mellett a végrehajtást szenvedő munkavállaló kiteszi magát annak, hogy hitelezői hozzájussanak a 2.000 P-n felüli pluszfizetéséhez: ez némi elégtételadás az álláshalmazsért, ha meg azt mondja, hogy így nem érdemes dolgoznia: annál jobb, legalább átengedni az egyik helyet másnak.

Dr. Balla Ignác.